

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

478. Qualiter obveniat illis jus decimandi per donationem seu concessionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

vilegii, in qua nulla facta mentio transactionis, subreptitium ob tacitam veritatem exprimendam necessarium, ideoque invalidam. Pirh. n. 152. Et hæc de transactione super decimis in futurum solvendis; de præteritis namque non solum cum Ecclesiasticis, sed etiam cum laicis sine auctoritate Episcopi aut superioris posse fieri compositionem, tenet Gl. & DD. communiter in c. ut super. de reb. Eccl. non alien. teste Barb. loc. cit. n. 28. Rebuff. loc. cit. n. 25. & 33. Fag. n. 7. & 17. Monet. de decimis. c. 5. nu. 128. apud eundem Barb. eò quod tunc non agitur de tollendo vel remittendo aliquo jure Ecclesiæ, sed solum de commodo illius v. g. parochi, ad quem illa decima jam spectant. Monet. loc. cit. Trull. in decal. l. 3. c. 3. du. II. n. 13. apud Barb. ibid.

2. Secundò: per compromissum super jure decimarum in unum vel plures (quorum arbitrio seu sententiâ standum sit à partibus) potest illud uni litiganti parti auferri & alteri adjudicari, sive totum, sive ex parte. c. Apostolica. de his qua sunt à prel. Laym. loc. cit. Pirh. n. 153. Hi arbitri debent esse clerici; laicus enim de spiritualibus uti judicare, ita arbitrari nequit. c. contingit. de arb. juncta Gl. ex commissione tamen judicis Ecclesiastici laicus unus vel plures cum clerico esse possunt compromissarii. Gl. in cit. c. contingit. Abb. in c. per tuas. de arb. n. 6. Laym. loc. cit. Necessè etiam est in compromisso super jure decimarum intervenire consensum legitimi superioris, aliàsque solemnitates ad alienationem jurium Ecclesiasticorum requiri solitas. Abb. in c. dilecti. prohibita enim alienatione, tacite etiam prohiberi censetur omnis actus voluntarius, per quem ad alienationem perveniri potest, qualiter per compromissum indirectè pervenitur ad alienationem, quæ directè prohibita est circa jura Ecclesiæ, non adhibitis solemnitatibus. Laym. loc. cit.

3. Tertio: per permutationem jus unius Ecclesiæ cum jure decimarum alterius Ecclesiæ permutando, ducto argumento à contrario ex c. ad questiones. & c. ult. de rerum permutat. Necessè est autem intervenire auctoritatem Episcopi; cum permutatio sit alienationis species. c. nulli. de reb. Eccl. non alien. Laym. ibid. Pirh. num. 154. de cetero jus decimandi sumptum propriè & formaliter, quatenus fundatum in titulo spirituali, sine simonia pro re temporali permutari aut vendi nequit, ut dictum. Laym. ibid. n. 3. qualiter parochus vendens decimas, quæ proveniunt proximâ messe, non vendit illud, sed solum jus percipiendi decimas, ut sunt fructus temporales pretio æstimabiles. Vide Pirh. n. 155.

Questio 478. Qualiter obveniat illis jus decimandi per donationem, seu concessionem?

1. Respondeo: obvenit illis per concessionem in primis Papæ; potest enim hæc tanquam supremus jurium etiam spiritualium Ecclesiæ dispensator jus decimandi, etiam unum fundatum in titulo spirituali, ex causâ adimere uni Ecclesiæ vel Ecclesiastico, & donare, seu concedere alteri juris istius quâ talis capax; sic quoque potest per incorporationem parochiarum factam monasteriis vel Canonicatibus eisdem dictum jus concedere. Engels n. 20. de decim.

2. Dein per concessionem Episcopi, in quantum is potest decimas, quas nunquam possedit, post

earum recuperationem, vel ad opus suum retinere, vel secundum discretionem sibi à Deo datam alteri Ecclesiæ concedere, juxta c. quoniam. de decim. Barb. de offic. paroch. c. 28. §. 3. n. 52. citans Rotam in Sabiniensi decimarum 1. Jun. 1609. qui etiam n. 54. absolute ait, posse Episcopum decimas concedere aliis Ecclesiis cum aliqua causâ, juxta c. statimus. & c. final. ibid. q. 1. citatque pro hoc Monet. de decim. c. 5. n. 60. Verall. p. 3. de off. 340. & Rotam in Conchensi decimarum 5. Maji. 1600. quamvis, ut idem Barb. n. 53. decimas illas, quas aliquando habuit, si revertantur ad mensam Episcopalem, non possit transferre in personam, quæ nunquam moritur, ne spes revolutionis adimatur, juxta decisionem Rotæ in Taurini decimarum. 12. Jan. 1607. quam citat.

3. Denique etiam per donationem factam à laico, legitime hoc jus (intellige ut separatum à titulo suo spirituali) possidente; potest enim ille illud non tantum Ecclesiæ, à qua accepit, redonare, seu restituere, etiam sine consensu Episcopi. c. cum Apostolica. sed & alteri, etiam non parochiali, puta monasterio &c. accedente consensu solius Episcopi, juxta c. cum Apostolica. de his qua sunt à prel. Engels cit. n. 20. Pirh. n. 146. Quin &, si consuetudine induci potest, ut laicus legitime habens istiusmodi jus decimandi de eo disponat liberè tanquam de bono patrimoniali, ut dictum supra, ideoque illud vendere, donare possit etiam laico absque consensu Episcopi; multò magis idem poterit respectu Ecclesiæ, vel personæ Ecclesiasticæ. Etiã autem laicus decimas illegitime illi concessas ante dictum Concilium Lateran. (puta per Prælatos inferiores Papâ in feudum perpetuum; ceteri enim Barb. cit. loc. post citando n. 63. hoc ipsum & solum, & non alias concessionem ab istis Prælati factas laicis, jam ante Concil. Lateran. ab Urbano II. fuisse prohibitum) si induci non possit, ut restituat Ecclesiis, à quibus avult; restituat aliis Ecclesiis, vel aliis Clericis, præcipuè religiosis, quibuscunque voluerit, accedente Episcopi consensu, id ipsum tantum de concessis, & non de concedendis impofterum illegitime decimis, permittente dicto Concilio Lateran. ut sic utilitati ecclesiarum consideretur, & vitarentur scandala. Pirh. cit. n. 146. Barb. cit. c. 28. §. 3. num. 6. citans Gilchen de præscrip. p. 3. c. 8. num. 7. Rebuff. &c. Obertas etiam post dictum Concilium decimas etiam cum consensu Episcopi nequit donare aliis ecclesiis etiam regularibus aut Clericis, sed tenetur restituere illi præcisè ecclesiæ, ad quam antea pertinebant, Barb. loc. cit. n. 6. & seq. Pirh. loc. cit.

4. De reliquo laicus, in quacunque dignitate constitutus, non poterit donare seu concedere jus illud spirituale decimandi, etiam clerico; cum quod quis non habet, quin & habere seu possidere nequit, dare non possit; & pro non dato habeatur, quod ab illo donatur, qui non potest de jure donare c. 5. de jurep. Pirh. n. 151. Ita ut donatio juris decimandi vel alterius similis juris spiritualis à laico facta ita ut sit nulla, ut nec legitimum, nec coloratum titulum, & justam causam præscribendi tribuat, adeò, ut etiam personæ ecclesiasticæ possidentes decimas, similève jus spirituale nullo unquam tempore præscribere possint, si fundent se super donatione vel concessione laici, etiam regis, juxta c. dudum. de decim. Pirh. n. 150. Idque non obstantè bonâ fide recipientis, eò quod qui jus illud decimandi accepit à laico, credens talem concessionem esse validam & justam, erret in jure, error autem juris in præ-

in præ-

in præscriptione non proſit. *l. nunquam. de uſucap. neque manifeſtus error juris cum bona fide conſiſtere poſſit; qui enim contra jura mereatur, bonam fidem non habere præſumitur. reg. juris 22. in 6. Pirh. n. 151. Quod ipſum tamen limitat Rebuff. de decim. c. 3. n. 91. apud Engels cit. n. 20. ita ut illi, qui receperunt decimas de manu laici, quamdiu vivunt, nequeant præſcribere; eorum tamen ſucceſſores in bona fide exiſtentes, ſaltem tempore immemoriali, id poſſint. Neque in dignitate vel beneficio ſucceſſori noceat mala fides Anteceſſoris; quia non ab ipſo, ſed à ſuperioris inſtitutione cauſam habet juxta Gl. in c. curam. de jurepat. in fine. videturque ipſe titulus ſucceſſionis in dignitate vel beneficio (ex quo beneficiatus vel Prælatus plerumque etiam ſub juramento tenetur deſeudere, ſeu conſervare jura ſuæ eccleſiæ vel beneficii) ſicut eſt juſtus ad poſſeſſionem talium decimarum (ſuppoſito quòd aliunde neſciatur vitioſa) adipiendam vel retinendam; ita etiam ſufficiens ad præſcriptionem ordinarii temporis, nempe 40. annorum, adeòque immemoriale tempus non requiratur. Inſuper Clericus, qui illud à laico recipit, committit ſacrilegium; cum rem ſacram ſine legitima auctoritate uſurpet. *cir. c. dudum. Abb. ibid. & eſt ipſo jure excommunicatus juxta c. generalis. de elect. Pirh. ibid.**

5. Sed neque laicus jus decimandi abſtractum à titulo ſpirituſali, ſeu acceptum prout à laico poſſideri poteſt, concedere illud poteſt; dum illud injuſtè obtinuit. *c. prohibemus. h. t. Pirh. n. 143. citans Covar. l. 1. c. 17. n. 5. Suar. cit. c. 26. n. 7. quia nemo poteſt plus juris in alterum transferre, quàm ſibi competeat. reg. juris 79. in 6. injuſtè autem poſſidenti nullum in decimis jus erat.*

Quæſtio 479. Qualiter obveniat dictum jus Eccleſiaſticis per conſuetudinem, & præſcriptionem?

1. **R**espondeo ad primum: poſſunt per conſuetudinem decimæ uni eccleſiæ aliàs debita alteri adſcribi & ſolvi. *c. cum ſint. & c. ad Apoſtolica. de decim. Barb. loc. cit. §. 3. n. 68. citans Covar. l. 1. c. 17. n. 8. Guttier. practic. qq. l. 1. q. 17. n. 2. & 5. Fag. ad prac. §. l. 3. c. 1. n. 4. Sic per conſuetudinem induci poteſt, ut eccleſia aliqua, monaſterium, vel perſona eccleſiaſtica jus acquirat percipiendi decimas ex prædiis intra alienam parochiam ſitis, quæ aliàs jure communi ad iſtam eccleſiam parochialem pertinent. Pirh. num. 126. citans Suar. l. 1. c. 22. num. 1. conſuetudo enim legitime præſcripta derogare poteſt juri communi humano. *c. ult. de conſuetud. adeòque jus competens uni Eccleſiæ in aliam transferre. c. cum dilecti. rit. cod. abſolutè namque neceſſarium non eſt, decimas prædiales ſolvi Eccleſiæ parochiali, in qua ſita ſunt prædia, ſed ſufficit eas ſoli Deo, & in uſum quorumcunque Clericorum, qui ex conſuetudine, privilegio, aliòve juſto titulo jus decimandi acquiſiverunt. Pirh. loc. cit. citans Canif. de decim. c. 9. nu. 3. Nihilominus hæc non procedere in decimis, quæ limitibus adherent, hoc eſt prædiis, quæ limitibus proxima ſunt, tener apud Barb. loc. cit. Rebuff. q. 13. n. 48. quem ſequitur Monet. cit. c. 5. n. 97. Porro in hoc caſu, dum nimirum agitur inter duas parochiales Eccleſias, ſufficere conſuetudinem 100. annorum; cum ea non ſit contra, ſed præter jus, poſt Covar. docet Monet. n. 101. & Barb. loc. cit. nu. 71.**

citans Mareſchor. var. reſol. l. 2. c. 95. n. 19. & expreſſè Rota deciſ. 333. num. 18. apud eundem Barb. quòd conſuetudo in materiâ decimarum ad favorem Eccleſiæ Sacramentalis contra eccleſiam prædialem, ut inducatur, requiratur poſſeſſio decennialis, & n. 19. quòd Eccleſia prædialis, ſi quò ad decimas probaverit particularem conſuetudinem ad ſui favorem, tunc non ſufficiat conſuetudo decennialis contraria, ſed opus ſit formali præſcriptione; Eſt in alijs caſibus, dum nimirum ageretur inter eccleſiam parochialem, & alteram, cui jus reſiſtit, conſuetudo, quæ circa decimas obſervanda eſt, debeat eſſe 40. annorum (intellige ut Barb. cit. §. 2. n. 35. cum titulo aliàs immemoriali) Monet. loc. cit. n. 103. cum Covar. ubi etiam, quòd textus c. 1. de præſcrip. in 6. qui videtur contrarius, procedat in præſcriptione, non in conſuetudine. Et dum agitur ad effectum excludendi parochum à decima jure debita, conſuetudo non ſolvendi eam, aut non integrè, debeat probari cum requiſitis ad immemoriam, & legitimam præſcriptionem. Barb. n. 69. citans Rebuff. ubi ante n. 53. Gratian. diſcept. for. c. 599. n. 16. &c.

2. Respondeo ad ſecundum: jus decimarum à quibuſcunque Clericis, aut Conventu Religioſo, non ſolum contra alios Clericos vel Conventus, ſed etiam contra parochum proprium præſcribi poteſt, & ſic in vi præſcriptionis obvenire uni Eccleſiæ vel Clerico, quod priùs erat alterius. Laym. cit. c. 6. n. 7. Barb. de offic. paroch. c. 28. citans Abb. & Gl. in c. penult. de decimis. Covar. d. c. 17. n. 8. Guttier. diſſo. c. 21. n. 6. Monet. c. 5. n. 107. & plures textus juris, uti & Rota deciſiones, eſt dicat contrarium teneri à S. Antonino p. 2. tit. 4. c. 3. §. 3. quin & à S. Tho. 2. 2. q. 87. a. 3. ad 3. neque enim jus decimas exigendi à parochianis ſine parochiâ poſſideri ab Eccleſiaſtico non parocho vetitum eſt ullibi in jure. nam *c. pervenit. ibid. q. 1. & ſimilibus textibus ſolum prohibetur Monachis jura parochialia uſurpare, non tamen negatur tempore habili ad præſcribendum poſſidentes mediante illo poſſe acquirere. Barb. loc. cit. ex Guttier. n. 60. ſed neque vetitum à tali eas præſcribi: quin & lex dum particulariter non prohibuit præſcribi hoc jus, voluit ut tale jus mediante præſcriptione in non parochum tranſiret. Barb. ibid. ergo cum à tali poſſit acquiri per privilegium, poterit etiam acquiri per præſcriptionem. Barb. ibid. fuſè. Nec obſtat jus percipiendi decimas neceſſariò annexum eſſe miniſterio adminiſtrandi Sacramenta; quam adhuc inconſuetudinem non eſt, ut præſcribatur, manente congruâ parochi ſuſtentatione, in qua principaliter, immediatè, & inſeparabiliter jus percipiendi decimas fundatur, & contra quam congruam ſuſtentationem, utpote juris naturalis ac divini, præſcribi non poteſt: ſed neque, manente congruâ ſuſtentatione, ex ſe mediante præſcriptione tollitur aut minuitur Sacramentorum adminiſtratio; ut fieret ſi præſcriptio congruam parochi ſuſtentationem auferret. Barb. loc. cit.*

3. Ad præſcriptionem, qua Conventus Religioſus aut Clericalis non habentes curam animarum (vel etiam in genere, ut indicare videtur Pirh. quoties Eccleſia, quæ non eſt parochialis propria) præſcribunt contra proprium parochum (idem eſt de monaſterijs, quibus pleno jure incorporata ſunt parochiæ; quia per iſtam incorporationem monaſterium habetur loco parochi. Engels n. 21. citans Tamb. & Rotam) ſufficiunt anni 40. cum titulo,